

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

352

Hely

Idő

"1917"

Személy

Szerző: ~

Cím: *Fölemelték a víz és a világítás*
árát.

Forrás:

Hepszaru.

Bp.

1917. I. 19.

(Hely)

(Idő)

(Oldal)

352/439/Bp 61, 1917

Ujpest város közgyűlése.

*

Fölemelték a víz és a világítás árát.

Csöpp a tengerből. De a tengervizet meg lehet belőle ismerni. Közgyűlés volt Ujpesten, speciális magyar közgyűlés, lehetett volna akár Aradon vagy Budapesten is. A magyar városok polgárságának a lelke van ezekben a közgyűlésekben. Ugy hasonlítanak, mint egyik tojás a másikhoz. Édes testvérek.

Hétfőn kezdődött a közgyűlés és három napig tartott. Nagy csata volt. Az Ister viznü részvénytársaság kérte a vízdió egységárának az emelését, a Phöbus villamossági részvénytársaság a villamosáram egységdíjának a fölemelését. Tanulságos ez a közgyűlés azért, mert a tökéletes nagyszerű szervezkedési képességének fényes példája. Ujpest sohasem esőndes. Mindig vannak az egyes csoportok között harcok. Ki legyen az ur a városházán, ki osztogathatja a szállításokat, a jövedelmeket. A régi koalíciós idők kuruc, rámásosizmás hazafiái hozták az Istert és a Phöbust, hogy miképpen, arról annakidején eleget irtak az újságok. Elmult a koalíció, elmultak a rámás kurucok, labancok lettek és a város átszenderült egy másik rendszerbe. A harcok egy kicsit elpihentek, de lassanként új életre kaptak. A régi, koalíciós svábok és kurucok újra szedclődzködtek, csak hogy új jelszavakkal: a kisemberek védelme, a kereskedők megmentése, a háborúból hazatérők segítése. Ennek a jelszava alatt szervezkedtek a városháza ellen, a polgármester ellen. És folyt a keserű tusa, rendszer rendszer ellen, vagy inkább ember

ember ellen, újságokban, kávéházakban, a vármegyén, a miniszteriumban. Talán még azzal is gyanúsították egymást, hogy ezüst kanalat loptak. Az bizonyos, hogy a fővárosi újságoknál házaltak a cikkekkel, amikkel egymás nyakát törhetik. De a nagy titáni harc hirtelen félbeszakadt. Az Ister és a Phöbus megfuvatták a trombitákat, csengő ércchangok töltötték meg a levegőt és a nemes ellenfelek, akik élet-halál-haragra keresték egymást, egymásra találtak. Hogy megöljék egymást? Dehogya. Akik azelőtt köpködtek, akiknek keserű volt minden, akik minden betűben gáncsolni valót találtak, semmiségekért késhegyig menő harcokat rendeztek, most nemcsak elfogadták a városi tanács javaslatát, amely megdrágítja a vizet és villamosáramot, hanem ők voltak lehangosabb szószólok, legbuzgóbb agitátorai.

A városi tanács és a velük szemben álló úgynevezett „ellenzék”-nek ez a csodálatosan hirtelen egymásratalálása méltó harmadikul szövetségest kapott a nagyipari vállalatokban, a gyárosokban, a nagygyárosokban. Ezek azonban árulás nélkül vehettek részt ebben a nemes társaságban. Nekik nem kellett, mint a kisemberek, a kisiparosok fővédőinek, osztályukat elárulni. Ők a gyárosok, a kapitalisták jól fölfogott érdekében fogtak össze a többiekkel. A villamos áramszolgáltatás egységárának fölemelése ugyanis csak a világításra és a kisipari üzemek áramszükségletére jelent fölemelést, mert az van a szabályrendeletben, illetve az engedélyokiratban megállapítva, hogy a magánfogyasztók és kisüzemek kénytelenek a megszabott egységárakat megadni. Így a magánvilágítás egységára 6 fillér volt, ennek 50%-kal, vagyis 9 fillérré való fölemelését kérte a

Phöbus. A kismotorikus egységár 2 fillér volt, ennek 25%-kal, vagyis 2½ fillérré való emelését kérte a Phöbus. A gyárak eddig nem fizettek 2 fillért, hanem szerződéssel biztosítottak maguknak olcsóbb: 1.2, 1.3, 1.5 filléres árcsúcsot. Est

a Phöbus nem meri emelni, mert a szakértők szerint akkor a gyárak maguk létesítenek telepet és legalább oly olcsón állítanak elő áramot, mint az eddigi árak. Közösen nekirohannak tehát a kislakásoknak, a kisembereknek, a kispárnak, hogy ezen vasalják be a termelési többköltséget.

A tőkének ezzel a jól megszervezett szövetségével szemben állott elvtársaink kis csoportja és néhány polgári városi képviselő. Hiába volt ott a felszólalások egész sora, amelyek bizonyították, hogy a társaságok kérelme jogosulatlan, hogy az 50 éves szerződésben az első évek természetes veszteségei busán megtérülnek, hogy az Ister-társaság az eddigi vízdíjak mellett is piszkos, egészségtelen, hatósági vegyi elemzéssel élvezhetetlennek minősített vizet szolgáltat, hogy a Phöbus-társaság a villamosáramot a gyárosoknak olcsóbban adja most is, mint ahogy az engedélyokirat azt eddig megállapította, hiába bizonyította az egyik városi képviselő, hogy Phöbus költségeinek, veszteségeinek jórésze egy bíróságnál tett tanuvallomás szerint onnan ered, hogy Újpest városi képviselő-testületét annak idején „egyéneként” kellett „meggyőzni” arról, hogy a szerződés jó és hogy a szerződést a Phöbuszal kell megkötni. A három napig tartó tárgyalás során a felszólalások, az érvek, a tiltakozások visszapattantak a jól kikészített vélemény ércfaláról: a tőke jól szervezkedett, a városi tanács, a városi tisztviselők, a kisemberek hangos „védői”, a gyárosok

és nagyüzemek képviselői elhatározták elvtársaink és a néhány ellenzéki polgári képviselő-testületi tag szavazatával szemben, hogy a vízdíj egységárát 25%-kal, a világítási áram egységárát 33%-kal és a kisüzemek motorikus áramának egységárát 25%-kal fölemelik. Az Ister-ügyben pártunk álláspontját a föntiek értelmében dr. Deutsch Jenő és Miklós Móric elvtársak, a Phöbus-ügyben Miklós Móric, Kolumbán Miklós, Tóth Imre elvtársak fejtették ki. Az ellenzéki polgárok közül különösen dr. Földes István mondott tartalmas és gondosan részletezett beszédet. De mindez nem használt semmit. A padok alatt gratuláltak, a padok fölött pedig leszavaztak bennünket.

A kispolgárság mindebből megtanulhatja — ha nyágon tud tanulni —, hogy a munkásosztály még a kispolgárság védelmében is becsületesebben helytáll; mint az ő saját, hivatásos vagy föltolakodott vezetői.